

# Hrál jsem dokonce hymnu

Je to tak už v rockové muzice dáno, že jejími největšími hvězdami jsou zpěváci a kytaristé. Pokud se do výrazného povědomí publika dostane hráč na jiný nástroj, je to výjimka. A takových, jejichž doménou je instrument obecně považovaný za nerockový, je jako onoho příslovečného šafránu. Řekne-li se „housle v rocku“, na první dobrou český fanoušek zareaguje jménem JAN HRUBÝ. Mimochodem – čerstvý sedmdesátník.

Zastupován od 1994, v databázi má registrováno 121 hudebních děl.

PŘIPRAVIL: ONDŘEJ BEZR



Ani na světové (jazz)rockové scéně se to houslista zrovna nehemží, nejslavnější jsou dvě jména hudebníků, kteří prošli kapelou Mahavishnu Orchestra, aby se pak vydali na sólovou dráhu: Jerry Goodman a Jean-Luc Ponty. Ostatně ani klasickému jazzu nejsou houslisté dvakrát nakloněni, přestože Francouz Stéphane Grapelli byl velkou hvězdou, a v bluesové muzice bychom slavných houslistů našli sotva tolik co prstů jedné ruky, jistěže v čele s Clarencem Gatemouthem Brownem a Papa Johnem Creachem. A kolik známe hráčů, kteří jsou s houslemi a smyčcem schopni se prosadit na pozadí rockové rytmiky a elektrických kytar, u nás? Karel Holas, Pavel Cingl, Vladimír Pavlíček... a tím to končí. Jan Hrubý tady byl ale jednoznačně první a jeho vliv na svoje hraní by přiznali nepochybně všichni tři jmenovaní.

#### MOHL BY SE HODIT MIŠÍKOVÍ?

Výlučnost Jana Hrubého na rockové scéně je znásobena ještě tím, že jako jeden z mála hudebníků své generace je muzikantem „oficiálně potvrzeným“: v letech 1964–68 studoval hru na housle na Pražské konzervatoři. Ve svých prvních kapelách ale hrál na baskytaru a láska k jejímu zvuku a k basovým figurám mu zůstala. „Na úrovni dnešních basistů bych na ni hrát nemohl. Ale v hlavě mě pořád láká. Baví mě vymýšlet basové figury,“ říká.

Na housle hrál až v kapele Reciprocity – a od ní byl jen krok do jeho prvního slavného angažmá. Roli hybatele tehdy sehrál houslistův dobřichovický

soused a producent Vladimíra Mišíka Hynek Žalčík: „Se svojí kapelou Reciprocity jsem hrál v Dobřichovicích a Hynek tam vládu pozval – aby se podíval na toho houslistu, že by se mu mohl hodit. Takže mě mu vlastně dohodil. No a Mišík na ten koncert opravdu přišel, slovo dalo slovo, dali jsme si pivo, a myslím, že někdy na podzim 1974 jsme začali zkoušet. Ještě dávno se to nejmenovalo ETC..., to si Mišík vymyslel až potom. Hráť koncerty jsme začali na jaře 1975.“

#### A TAK JSEM ŠEL

Tím začala slavná éra, kdy se díky hudebním novinářům vžila pro Jana Hrubého přezdívka „český rockový Paganini“. Na Mišíkových deskách a koncertech odehrál řadu klíčových partů, je autorem mnoha slavných aranžmá i skladeb. První etapa doby, kdy byl – při vší účtě ke všem těm skvělým hráčům, kteří kapelou prošli – hlavní instrumentální hvězdou Mišíkova ETC..., skončila osudným rokem 1982, kdy Vladimír Mišík dostal zákaz vystupování i nahrávání. Prý „až do úplného zapomení“, řekl mu tehdy úředník totalitního státu.

Mišíkova kapela se octla v překerní situaci a Jan Hrubý, který v ní zastával funkci kapelníka, dvojnásob. „Když Mišíka odevšad vykopli a všechno mu zakázali, měla agentura na Středočeském kraji, pod kterou jsme hráli, hrozný zájem na tom, aby ETC... jako kapela pokračovali dál. Snažili se nás udržet za každou cenu. Ale já jsem říkal, že to není možné, protože ETC... je prostě Mišíkova značka. A šel jsem na agenturu a ETC... jsem prostě rozpustil. Pak za mnou přišel Luboš Andršt, pozval mě do Blues Bandu, ve kterém jsem vydržel jen chvíli, a pak se ozval Michal Prokop – pojď mi postavit nový Framus... A tak jsem šel.“

\* \* \*

Jednu veleslavnou etapu vystřídala druhá. Michal Prokop, který se po letech v první polovině 80. let vrátil na rockovou scénu, dával dohromady silný tým spolupracovníků. Byli mezi nimi producent Ladislav Kantor, skladatel

Petr Skoumal, textař Pavel Šrut... a Jan Hrubý jako skladatel, houslista a kapelník obnoveného Framusu Five (tehdy psáno číslovkou jako Framus 5). Celá tato sestava se prezentovala v roce 1984 dodnes bezesporu nejslavnějším Prokopovým albem Kolej Yesterday,

## První etapa doby, kdy byl – při vší účtě ke všem těm skvělým hráčům, kteří kapelou prošli – hlavní instrumentální hvězdou Mišíkova ETC..., skončila osudným rokem 1982, kdy Vladimír Mišík dostal zákaz vystupování i nahrávání.

kteř svým způsobem, přes samozřejmě zcela jiný způsob zpěvu, navázalo na mišíkovské dospělé rockové písničkářství. „Klubový přestup“ v té době Janu Hrubému leckdo zazlívá, ale střízlivě vzato na něm není nic nepochopitelného: „Nám všem samozřejmě bylo

→



Foto: Ivan Prokop

Vládi líto, ale přece jsme nemohli sedět na zadku, my jsme ten zákaz neměli. Všichni jsme měli děti, já dvě, tak se holt vzalo lano. Člověk prostě musel někde hrát.“

Ostatně v průběhu roku 1985 začal Mišíkův zákaz polevovat, dovoleny měl nejprve poloimprovizované „malé party“, jejichž členem skoro vždy Jan Hrubý byl, a po možnosti obnovení ETC... se okamžitě a bez rozmýšlení do kapely vrátil. „Prokop to pochopil, dokonce o tom někde píše, že tuhle vazbu chápe. Takže jsme se s Michalem nijak nerozešli, já jsem pak u něj porůznu jako host hrál i dál.“ Ostatně v roce 1987 začalo fungovat akustické trio Prokop–Hrubý–Andršt, které na koncertních pódiiích můžeme vidat dodnes.

### ŽIJÍCÍ KLASIK

I další průběh kariéry Jana Hrubého, vlastně už v roli jakéhosi „žijícího klasika“, je lemován Mišíkovým a Prokopovým jménem: návraty a odchody, jednu dobu dokonce paralelní fungování v ETC... i Framusu Five. Aktuální členství jen ve druhé jmenované skupině je prozatímní tečkou této dvojdomosti.

To ale zdaleka není kompletní výčet Hrubého aktivit. Kromě toho, že má za sebou úctyhodné množství studiových nahrávek i koncertování s mnoha dalšími významnými kolegy (Vladimír Merta, Dagmar Andrtová-Voňková, Jazz Q, Marsyas, C&K Vocal, Jan Spálený, Zuzana Homolová, Hana Hegeřová), se od 90. let věnuje také sólové dráze v čele vlastní kapely Kukulín, zaměřené na Hrubého dávnou lásku,

keltský rock. První tři alba Cesta na severozápad, Arthur's Stone a Burning Rose, dnes již dávno rozebraná, nyní k Hrubého sedmdesátinám vycházejí péčí nakladatelství Galén v reedici.

Velmi specifická a na první poslech rozeznatelná hra Jana Hrubého je průnikem rockové i jazzové zkušenosti a lásky ke keltským hudebním základům, ale i k české tradici (jež má s tou keltskou ostatně mnoho společného). Sám oslavenec k tomu říká: „České lidové písničky hraju vlastně pořád, akorát je cpu do bigbitu. A co jsem se jich nahrál po hospodách! Kolikrát jsem v hospodě slyšel: ‚Máš housle? Tak hraj, nebo ti je rozšlapem!‘ Když jsme v devětašedesátém v hospodě koukali na hokej, kde jsme vyhráli nad Rusákama, hrál jsem dokonce hymnu...“ ☒